

Lucyna Szczebiot-Knoblach

Wiesława Lizińska

Roman Kisiel

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

INTENSYWNOŚĆ TECHNOLOGICZNA INWESTYCJI I EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH¹

Wprowadzenie

Proces zmian systemu społeczno-gospodarczego w Polsce i wprowadzenie gospodarki rynkowej ujawniły wiele barier wynikających z poprzedniego systemu, w tym skalę ukrytego bezrobocia. Konieczność zamknięcia kluczowych pod względem zatrudnienia przedsiębiorstw przyspieszyła działania rządu mające na celu zaktywizowanie życia gospodarczego i stworzenie nowych miejsc pracy². Ważną rolę w tym procesie odegrały specjalne strefy ekonomiczne (SSE). Ich celem miało być uaktywnienie gospodarcze niektórych regionów poprzez ich restrukturyzację z udziałem instytucji i wsparcia, głównie w postaci ulg i zwolnień podatkowych. Istotną rolę w tym procesie odegrało także zaangażowanie zewnętrznych inwestorów strategicznych, ich kapitału i technologii³.

Wpływ inwestycji na liczbę miejsc pracy wyraża się zmianą liczby zatrudnionych w przedsiębiorstwie bezpośredniego inwestowania lub pośrednio – stymulowaniem zmian zatrudnienia wśród kooperantów. W innych przypadkach inwestycja pozwala utrzymywać istniejący poziom zatrudnienia. Efekty bezpośrednie zależą początkowo od typu inwestycji, jej rozmiaru, stosowanych tech-

¹ Źródło finansowania: projekt badawczy N N114 335340.

² A. Ambroziak, Funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych w Polsce w obliczu zmian warunków udzielania pomocy regionalnej, w: *Gospodarka Polski w Unii Europejskiej w latach 2004-2006. Wybrane zagadnienia*, red. H. Bąk, G. Wojtkowska-Lodej, SGH, Warszawa 2007, s. 209-236.

³ W. Jarczewski, Specjalne strefy ekonomiczne w gminach, „Samorząd Terytorialny” 2007, nr 7-8, s. 89-96.

nologii, orientacji handlowej oraz warunków panujących na rynku pracy. Efekty pośrednie wiążą się z oddziaływaniem przedsiębiorstwa na swoje otoczenie, czyli na jednostki powiązane – zarówno kooperujące, jak i konkurujące.

Celem publikacji była ocena struktury wiodącej branży z podziałem na branżę wysokiej techniki oraz pozostałych branż przetwórstwa przemysłowego (do których zaliczono: pracochłonne, surowcochłonne, standardowej produkcji o bazowej technologii, technologicznie intensywne oparte na dostawie komponentów oraz technologicznie intensywne oparte na technologii innowacyjnej) w kontekście celów tworzenia stref (m.in. ze względu na restrukturyzację przemysłu i rynek pracy). Istotnym elementem była również ocena zróżnicowania wykorzystania potencjału SSE w układzie terytorialnym (ze szczególnym uwzględnieniem Warmińsko-Mazurskiej SSE). Podstawowym źródłem informacji były raporty Ministerstwa Gospodarki i informacje zamieszczone na stronach internetowych poszczególnych stref.

1. Organizacja SSE

Ustawa o SSE w Polsce została przyjęta w 1994 roku, a pierwsza ze stref powstała już w 1995 roku (SSE EURO-PARK MIELEC) i wg aktualnie obowiązujących przepisów 14 istniejących SSE w Polsce będzie funkcjonowało do końca 2020 roku (najnowszy projekt ustawy przewiduje przedłużenie ich działania do 2026 roku). Warmińsko-Mazurską Specjalną Strefę Ekonomiczną (W-MSSE) utworzono na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 września 1997 roku, a jej udziałowcami są samorzady i Skarb Państwa. Do głównych celów W-MSSE należy⁴:

- utworzenie nowych miejsc pracy zarówno w strefie, jak i poza nią,
- powstrzymanie degradacji społeczno-gospodarczej województwa,
- stworzenie lepszych warunków do współdziałania z obwodem kaliningradzkim,
- przemysłane wykorzystanie zasobów w przemyśle drzewnym i rolno-spożywczym,
- zarządzenie wprowadzenia nowoczesnych technologii w preferowanych gałęziach przemysłu.

⁴ W. Lizińska, R. Kisiel, Specjalne strefy ekonomiczne jako instrument polityki regionalnej na przykładzie Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, UWM, Olsztyn 2008.

Z oferty W-MSSE może skorzystać ten, kto⁵:

- zainwestuje, w ramach nowej inwestycji, co najmniej 100 000 EUR,
- utworzy nowe miejsca pracy,
- uzyska zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie W-MSSE.

Otrzymanie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej uprawnia do skorzystania ze zwolnienia z podatku dochodowego, pomocy publicznej z tytułu nowej inwestycji oraz pomocy publicznej z tytułu tworzenia nowych miejsc pracy⁶. Maksymalna wysokość pomocy dla województwa warmińsko-mazurskiego jest na poziomie 50% kwalifikowanych kosztów nowej inwestycji lub 50% dwuletnich kosztów pracy nowo zatrudnionych pracowników. Dla średnich przedsiębiorstw przepisy podwyższają maksymalną wysokość pomocy o 10%, a dla małych o 20% (z wyłączeniem prowadzących działalność w sektorze transportu).

2. Struktura przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie stref

Łączny obszar stref w Polsce nie może przekroczyć 20 tys. ha, jednak na początku 2010 roku powierzchnia wszystkich stref wyniosła 12,63 tys. ha, z czego 838,94 ha zajmowała W-MSSE ze zlokalizowanymi 24 podstrefami⁷. Wraz ze wzrostem obszaru W-MSSE wzrasta poziom wykorzystywania gruntów w strefie – powierzchnia gruntów zagospodarowanych wynosiła w 2010 roku 596,11 ha. Najwyższy stopień zagospodarowania strefy był w roku 2008, osiągając poziom 74,1%, ale w 2010 roku wyniósł już 71,06%⁸.

Liczba obowiązujących zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej w 2010 roku w całym kraju wynosiła 1196, z czego blisko 13% przyznano w ostatnim roku. Z ogólnej liczby ważnych zezwoleń najczęściej przypadają na Strefę Katowicką – 201, kolejne miejsca zajmowały strefy: Wałbrzyska (159), Kielecka (150), Łódzka (142), Tarnobrzaska (121) i Kostrzyńsko-Słubicka (112) – obejmowały one w sumie ponad 62% wszystkich obowiązujących zezwoleń. W przypadku W-MSSE można zauważyć stopniowy wzrost ogólnej liczby zezwoleń wydanych na prowadzenie działalności gospodarczej z 47 w 2006 roku do 66 w 2010 roku. W każdym roku wydawano średnio 9 zezwoleń.

⁵ Województwo warmińsko-mazurskie. Podregiony, powiaty, gminy – 2010, GUS, Olsztyn 2010, s. 39.

⁶ www.mlawa.pl/warmińsko-mazurska-specjalna-strefa-ekonomiczna.

⁷ Możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w województwie warmińsko-mazurskim, Instytut Badań i Analiz, Olsztyn 2011, s. 44.

⁸ www.mg.gov.pl.

Każda z SSE posiada swoje wiodące sektory, do których jest przygotowana poprzez położenie geograficzne, uzbrojenie terenu czy wykwalifikowaną kadre. W ostatnich latach funkcjonowania stref należy zauważyć, że struktura branżowa inwestycji nie uległa dużym zmianom, ponieważ ponad 1/4 była skupiona w dziale pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy (dotyczyło głównie Strefy Legnickiej), a co dziesiąta inwestycja dotyczyła wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (przede wszystkim w Strefie Warmińsko-Mazurskiej) oraz wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.

Tabela 1

Branże wiodące w poszczególnych SSE w Polsce w 2010 roku

Strefa	Branże wiodące
Kamiennogórska	usługi związane z działalnością wydawniczą, motoryzacja
Katowicka	motoryzacja, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Kostrzyńsko-Słubicka	drzewna, papiernicza
Krakowska	usługi związane z działalnością wydawniczą, motoryzacja
Legnicka	motoryzacja, wyroby metalowe
Łódzka	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, wyroby metalowe
Mielecka	drzewna, meblarska
Pomorska	elektroniczna, papiernicza
Słupska	drzewna, usługi: magazynowania i wspomagające transport
Starachowicka	wyroby chemiczne, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Suwalska	wyroby z drewna, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Tarnobrzaska	wyroby elektroniczne, urządzenia elektryczne, nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Wałbrzyska	motoryzacja, spożywcza
Warmińsko-Mazurska	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, wyroby elektroniczne, wyroby optyczne

Źródło: Informacja o realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych. Stan na 31 grudnia 2010 r. Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2011, s. 21.

Najczęściej wiodącymi w SSE są dwie gałęzie, tylko w przypadku stref Tarnobrzeskiej i Warmińsko-Mazurskiej były to trzy różne profile działalności. W pięciu strefach branżą wiodącą była motoryzacja, w czterech – wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, a w trzech – branża drzewna⁹. Największy poziom koncentracji branżowej występuje w strefach: Legnickiej, Katowickiej i Warmińsko-Mazurskiej, w których na branżę wiodącą przypadało aż 50% zainwestowanych środków. W przypadku W-MSSE struktura branżowa inwestycji wg trzech branż wiodących w 2010 roku przedstawiała się następująco: produkcja z gumy i tworzyw sztucznych – 55%, produkcja urządzeń elektrycznych i optycznych – 13%, produkcja drewna i wyrobów z drewna – 12%. Na pozostałe branże przypadało zaledwie 20%.

W związku z powyższym dokonano analizy zainwestowanego kapitału wg dominującego działu w podziale na branże wysokiej techniki oraz pozostałych branż przetwórstwa przemysłowego. Do wyodrębnionych działów zaliczono¹⁰:

- 1) pracochłonne – produkcja artykułów spożywczych i napojów, wyrobów tytoniowych, odzieży i wyrobów futrzarskich, skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych oraz włókiennictwo,
- 2) surowcochłonne – produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz z korka (z wyłączeniem mebli), wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania, masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru, mebli oraz pozostałą działalność produkcyjną,
- 3) standardowej produkcji o bazowej technologii – działalność wydawnicza, poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji, produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych, metali, metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń,
- 4) technologicznie intensywne oparte na dostawie komponentów – produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych oraz maszyn i urządzeń,
- 5) technologicznie intensywne oparte na technologii innowacyjnej – produkcja wyrobów chemicznych, maszyn biurowych i komputerów, maszyn i aparatury elektrycznej, sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i komunikacyjnych, instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków, pojazdów samochodowych, przyczep, naczep oraz pozostałego sprzętu transportowego.

⁹ L. Szczebiot-Knoblach, W. Lizińska, R. Kisiel, Wpływ specjalnych stref ekonomicznych na rynek pracy w Polsce, UWM, Olsztyn 2011.

¹⁰ Z. Wysokińska, Wpływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych na dostosowania strukturalne w gospodarce, w: Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce, red. Z. Olesiński, PWE, Warszawa 1998.

Badając strukturę przedstawioną w tabeli 1 można stwierdzić, że na 28 wiodących branż (jedna z branż nie została sklasyfikowana, ponieważ nie należała do przetwórstwa przemysłowego) na poziomie wszystkich stref, aż 10 z nich należało do grupy technologicznie intensywnej opartej na technologiach innowacyjnych. Do kolejnych grup zaliczono odpowiednio:

- 1) technologicznie intensywne oparte na dostawie komponentów – 2,
- 2) standardowej produkcji o bazowej technologii – 8,
- 3) surowcochłonne – 7,
- 4) pracochłonne – 1.

W przypadku stref Tarnobrzeskiej i Warmińsko-Mazurskiej dominowały technologie kapitałochłonne, a w Kostrzyńsko-Słubickiej i Słupskiej – surowcochłonne działy produkcji. Z punktu widzenia oddziaływania inwestycji na rozwój gospodarczy (w tym oddziaływania na sferę zatrudnienia i rynek pracy) istotna jest ich struktura pod względem stopnia zaawansowania technologicznego.

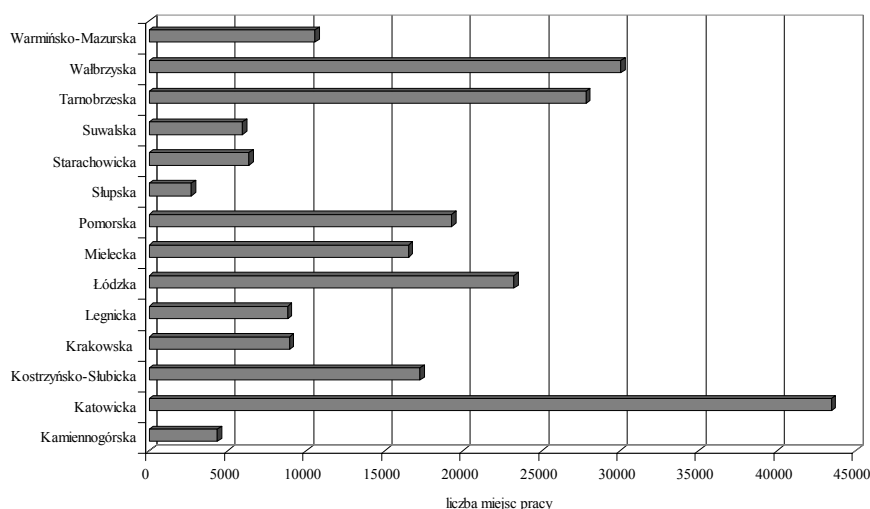
Oceniając strukturę podjętych w strefach inwestycji pod kątem branż wiodących, a także uwzględniając ich poziom zaawansowania technologicznego można stwierdzić, że struktura ta kształtuje się korzystnie ze względu na fakt, iż w działach technologicznie intensywnych opartych na technologiach innowacyjnych (w najwyższym stopniu świadczących o stopniu nowoczesności procesów produkcyjnych) znajdowała się największa liczba (10) wiodących branż w poszczególnych strefach.

3. Zatrudnienie i efektywność

Jak wynika z raportów Ministerstwa Gospodarki¹¹, liczba tworzonych miejsc pracy z każdym rokiem wzrasta. Różnica pomiędzy rokiem 2001 a 2010 wyniosła 183 020 wakatów, co daje wzrost o 533% (przy założeniu, że 2001 rok = 100%). W okresie zaledwie 10 lat utworzenie tak dużej liczby miejsc pracy jest bardzo pozytywnym zjawiskiem, które można potraktować jako ogromną korzyść dla lokalnych rynków pracy i kreowanych lokalnych polityk związanych ze zmniejszaniem stopy bezrobocia. Należy również zauważyć, że w tym okresie obszar SSE zwiększył się o 9176,82 ha (z 4930 ha w 2001 roku do 14 106,82 ha w 2010 roku), czyli o 286% (przy założeniu, że 2001 rok = 100%). Liczba wszystkich zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie 14 stref wynosiła 703 w 2001 roku i wzrosła do 1354 w 2010 roku, co daje średnio 65 nowych inwestycji w każdym roku.

¹¹ Informacja..., op. cit., s. 13-16.

Wiodącą pozycję wśród stref w liczbie oferowanych przez przedsiębiorstwa miejsc pracy jest Katowicka SSE z imponującą liczbą – 43 473 w 2010 roku (20% wszystkich zatrudnionych w SSE). Była to zasługa głównie takich inwestycji jak: TRW Polska (4601 miejsc pracy), General Motors Manufacturing Poland (2754 miejsc pracy), LEAR Corporation Poland II (1477 miejsc pracy). W porównaniu do Słupskiej SSE, o najmniejszej liczbie miejsc pracy (2683), daje to różnicę 40 790 miejsc. Strefa Katowicka od samego początku była liderem w tej dziedzinie, w przeciwieństwie do Strefy Słupskiej, która w 2001 roku miała więcej miejsc pracy niż Strefa Kamiennogórska i Warmińsko-Mazurska.

Rys. 1. Zatrudnienie w specjalnych strefach ekonomicznych w Polsce w 2010 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Informacja o realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych. Stan na 31 grudnia 2010 r., Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2011, s. 13-16.

Należy też zwrócić uwagę, że w latach 2001-2010 w Strefie Katowickiej utworzono najwięcej stanowisk pracy – 32 959, co daje średnią w każdym roku na poziomie 3296 miejsc. Na kolejnych pozycjach znalazły się strefy: Wałbrzyska i Tarnobrzaska, gdzie odnotowano wzrost liczby tworzonych miejsc pracy odpowiednio na poziomie: 25 703 i 22 335. W Strefie Wałbrzyskiej ogromną rolę w tworzeniu nowych miejsc pracy odegrały takie przedsiębiorstwa jak: Mahle Polska (2848 miejsc pracy), Elektrolux Poland (2350 miejsc pracy), Faurecia Wałbrzych (2058 miejsc pracy), Toyota Motor Manufacturing Poland (1815 miejsc pracy)¹².

¹² Ibid.

Jeśli chodzi o procentowy udział poszczególnych stref w liczbie utworzonych miejsc pracy, najlepiej prezentuje się Strefa Katowicka, w której znajduje się prawie co piąte stanowisko pracy (19,3%). Aż 6 punktów proc. dzieli ją od kolejnej, Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, która zajmuje 2. pozycję w tym rankingu. W W-MSSE znajduje się ok. 4,5% miejsc pracy. Niestety, są też strefy, gdzie udział ten nie przekracza 3% i są to: Słupska (1,19%), Suwalska (2,64%) i Starachowicka (2,82%)¹³.

W 2010 roku największy wzrost liczby miejsc pracy w porównaniu do roku poprzedniego odnotowano w strefach: Tarnobrzeskiej (o 19,3%), Suwalskiej (o 18,5%) i Słupskiej (o 12,6%). W tym samym czasie spadek tej liczby dotyczył stref Starachowickiej (2,5%) i Pomorskiej (1,2%). Należy przy tym pamiętać, że tworzeniu miejsc pracy w SSE towarzyszy tzw. efekt śnieżnej kuli, czyli na 100 miejsc pracy tworzonych w strefie powstaje dodatkowo ok. 50-100 miejsc pracy w jej otoczeniu. Wynika z tego, że dzięki istnieniu stref w Polsce w 2010 roku funkcjonowało kolejne 113-225 tys. miejsc pracy¹⁴.

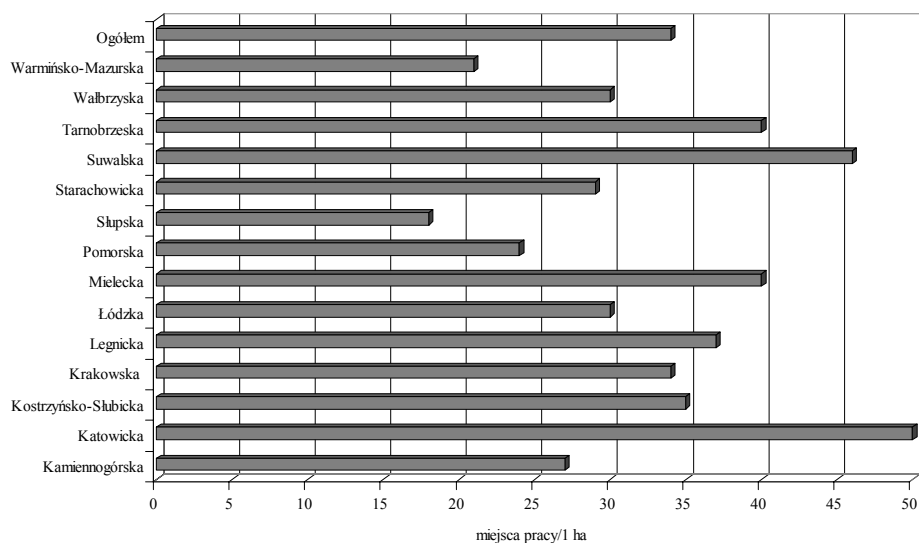
Analizując liczbę miejsc pracy i rodzaj dominującego działu w podziale na branżę wysokiej techniki oraz pozostałe branże przetwórstwa przemysłowego, to Strefa Warmińsko-Mazurska, skupiająca działalność w branżach kapitałochłonnych, posiada stosunkowo niską liczbę miejsc pracy, w przeciwieństwie do Strefy Tarnobrzeskiej, która tych miejsc pracy miała blisko 28 tys.

Z ekonomicznego punktu widzenia warta zwrócenia uwagi jest efektywność w przeliczeniu liczby miejsc pracy na powierzchnię zajmowaną przez poszczególne strefy (rys. 2). Liderem w tej dziedzinie w 2010 roku była ponownie Strefa Katowicka (50 miejsc na 1 ha)¹⁵.

¹³ Ibid.

¹⁴ L. Szczepiot-Knoblach, W. Lizińska, R. Kisiel: Op. cit.

¹⁵ Informacja..., op. cit., s. 17.

Rys. 2. Liczba miejsc pracy na 1 ha w poszczególnych specjalnych strefach ekonomicznych w 2010 roku

Źródło: Ibid., s. 17.

Z prowadzenia działalności na 1 ha terenu zagospodarowanego przez inwestorów posiadających zezwolenie na terenie Warmińsko-Mazurskiej SSE w 2010 roku przypada najmniej w Polsce, bo 6,04 mln PLN zainwestowanego kapitału, podczas gdy średnio w Polsce jest to 10,94 mln PLN. Najwyższymi wartościami mogą pochwalić się Katowicka SSE i Legnicka SSE – ponad 19 mln PLN/1 ha¹⁶.

Nakłady inwestycyjne, jakie ponieśli przedsiębiorcy z SSE od początku ich funkcjonowania do końca 2010 roku, przekroczyły wartość 73,2 mld PLN. Największy udział w tej kwocie miały strefy: Katowicka – 23%, Wałbrzyska – 16,5% i Łódzka – 11,2%, najniższy Słupska – 1,3%. W 2010 roku suma poniesionych nakładów inwestycyjnych we wszystkich SSE w Polsce spadła o 33% w stosunku do 2009 roku, co było spowodowane opóźnioną reakcją na kryzys gospodarczy.

SSE, w których główne inwestujące przedsiębiorstwa zajmują się produkcją motoryzacji, zanotowały wzrost poniesionych nakładów. Ich udział w nakładach był znaczny i wyniósł 25,34% (18554,88 mln PLN), co stanowiło przewagę o 15,62 punktu proc. nad drugą w kolejności produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (7115,76 mln PLN). Producenci sprzętu samochodowego zawdzięczali swój wynik przede wszystkim dużym koncernom, tj. Volkswagen, Si-tech, General Motors, Fiat GM Powertrain, Isuzu, Delphi Polska oraz Toyota.

¹⁶ Ibid., s. 18-22.

Tak wysoka kwota nakładów inwestycyjnych (18 554,88 mln PLN) może być spowodowana tym, że produkcja sprzętu motoryzacyjnego potrzebuje bardzo drogiej specjalistycznych maszyn oraz specjalistycznej infrastruktury¹⁷.

Na zajęcie drugiego miejsca przez wyroby z gumy duży wpływ miało przedsiębiorstwo Michelin, które inwestuje w Warmińsko-Mazurskiej SSE. Ponad połowa kapitału (51,7%) zainwestowanego w tej strefie przypadła właśnie na to przedsiębiorstwo. Trzecim wiodącym sektorem w SSE w Polsce były wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, czyli ze szkła i ceramiki, a ich udział wyniósł 9,18%.

W 2010 roku w W-MSSE obserwowano wzrost nakładów inwestycyjnych, które w porównaniu do 2006 roku wzrosły niemal trzykrotnie – z 1573,60 mln PLN do 3033,40 mln PLN. Było to wynikiem głównie inwestycji przedsiębiorstwa Stora Enso Poland na kwotę ponad 310 mln PLN¹⁸.

Podsumowanie

Zgodnie z wolą ustawodawcy celem powołania specjalnych stref ekonomicznych jest – poza chęcią przyspieszenia rozwoju gospodarczego Polski, rozwoju nowych technologii, zwiększenia konkurencyjności wytwarzanych wyrobów i świadczonych usług, zagospodarowania istniejącego majątku przemysłowego i infrastruktury gospodarczej – tworzenie nowych miejsc pracy. Z badania struktury wiodących branż na poziomie wszystkich stref wynika, że aż 10 z nich należało do grupy technologicznie intensywnych opartych na technologiach innowacyjnych. Oceniając strukturę podjętych w strefach inwestycji stwierdzono, iż struktura ta kształtuje się korzystnie, ponieważ w działach technologicznie intensywnych opartych na technologiach innowacyjnych znajdowała się największa liczba branż ze stref.

Zgodnie z przyjętymi celami utworzenia W-MSSE, na obszarze 838,94 ha (stopień zagospodarowania 71,06%) zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej posiadało 66 przedsiębiorstw, z czego połowa ją prowadziła. Dominowały branże technologicznie intensywne oparte na technologii innowacyjnej ze względu na inwestora strategicznego, jakim była firma Michelin Polska S.A. Poziom nakładów inwestycyjnych wyniósł ponad 3 mld PLN, dzięki czemu utworzono ok. 10 tys. miejsc pracy bezpośrednio w strefie, a pamiętać należy, że kolejne powstały u współpracujących kooperantów. Można stwierdzić, że przesłanki utworzenia SSE w Polsce są realizowane.

¹⁷ www.mg.gov.pl.

¹⁸ Informacja..., op. cit., s. 21.

INVESTMENT TECHNOLOGY INTENSITY AND RESULTS OF THE SPECIAL ECONOMIC ZONES

Summary

The aim of the publication was to evaluate the structure of the industry leader by industry and other high-tech industries processing in an industrial context, the purpose of the creation of zones (including the restructuring of industry and the labor market) and the evaluation of potential differences in the territorial system SEZ (with special emphasis Warmia-US-Mazury Special Economic Zone). The W-MSSE authorization to conduct business had 66 companies out of which half of it ran. Dominated by technological-intensive industries based on innovative technology due to which was a strategic investor, Michelin Poland SA. The level of capital expenditures amounted to more than 3 billion zł, so created 10 thousand. direct jobs in the area.